

Toekomst: minder middelen, andere onkruiden

Zolang de mens landbouwer is, vecht hij tegen al het gewas dat niet gewenst is. Kort en krachtig krijgt het de naam onkruid. De omvang van de schade neemt toe. Bijvoorbeeld omdat er steeds minder chemische middelen inzetbaar zijn. Of omdat het klimaat verandert, omdat er nieuwe onkruiden komen. Goed om het fenomeen onkruid daarom eens nader te belichten. In deze serie komen allerlei facetten aan de orde. In deze slotaflevering een toekomstvisie op de onkruidbestrijding.

Tekst en foto: Arie Dwarswaard

Wat kan de ondernemer in de teelt van bloembollen en vaste planten de komende jaren verwachten als het gaat om onkruid en de bestrijding ervan? Hoewel het voorspellen van de toekomst altijd lastig is, valt op die vraag wel een aantal antwoorden te geven. Facetten die daarbij aan de orde komen zijn met name de klimaatverandering en het middelenpakket.

PRIMA WEERTJE

Hoe sceptisch er ook tegen de hype van de klimaatverandering kan worden aangekeken, op het gebied van onkruiden is de afgelopen jaren duidelijk geworden dat het beeld aantoonbaar verandert. Dat is bijvoorbeeld te zien bij de onkruiden Alsemambrosia en Bezemkruiskruid. Beide onkruiden hebben zich in de eerste jaren van de 21e eeuw, met aantoonbaar warmer weer, over heel Nederland verspreid. Gelukkig zijn beide onkruiden nog geen probleem in de teelt van bloembollen en vaste planten. Wel tonen beide voorbeelden aan hoe snel en gemakkelijk planten zich over ons land kunnen verspreiden. Er zijn routes denkbaar waar op deze manier uitheemse onkruiden zich zonder probleem in Nederland kunnen vestigen. Neem bijvoorbeeld stro uit Frankrijk. Dat bevat altijd onkruidzaden. Voorheen was het hier te koud, nu is het prima weer om te groeien, te bloeien, zaad te vormen en zich blijvend te vestigen.

Door de veelal mildere winters blijven onkruiden die voorheen door vorst afstierven in leven. Mede daardoor kunnen insecten en virusziekten gemakkelijk in stand worden gehouden.

Bezemkruiskruid kon zich door de klimaatverandering snel in heel Nederland vestigen

KLEIN AANDEEL

Naast deze ontwikkeling is er, al langer, sprake van een beperkt middelenpakket voor de onkruidbestrijding. De kans dat dit zo blijft, of zelfs nog sterker wordt, is groot. De kosten voor het ontwikkelen van nieuwe middelen nemen nog steeds toe. De tijd die dus nodig is om de

investering in een nieuw middel terug te verdienen wordt steeds langer. Bovendien blijven de toelatingseisen hoog.

Middelen specifiek voor kleine teelten als de bloembollen worden al heel lang niet meer ontwikkeld. Wel vindt er nog steeds onderzoek plaats naar middelen die al een toelating hebben in andere teelten, om te kijken of er mogelijkheden voor een of meer bolgewassen zijn.

WAT NU?

Wat betekent dit niet al te optimistische toekomstbeeld voor de teelt van bloembollen en vaste planten? In feite is er maar één oplossing: alles uit de kast halen om de onkruiddruk zo laag mogelijk te houden. Juist omdat het er zo op aankomt om de ontwikkeling van onkruiden tot een minimum te beperken is het noodzakelijk om er alles aan te doen onkruiden in een vroeg stadium adequaat te bestrijden. De volgende adviezen kunnen daarbij van belang zijn:

- Inventariseer of laat inventariseren welke soorten onkruiden op uw land voorkomen en in welke mate;
- Verzamel alle kennis over de belangrijkste van die onkruiden, zoals kiemplantstadium, ideaal bestrijdingsmoment, inzetbare middelen of andere technieken;
- Controleer, zeker in het vroege voorjaar regelmatig het veld op de kiemsnelheid van onkruiden;
- Denk toch maar weer eens na over de inzetbaarheid van mechanische technieken. De ontwikkelingen op dit terrein gaan door;
- Begin juni groeit onkruid snel in voorjaarsbloeiers. Overweeg eens om scholieren die vroeg vrij zijn (examens) de grootste planten te laten verwijderen en af te voeren;
- Hou paden en perceelsranden goed schoon, zeker ook in de zomer. Juist vanuit onkruidrijke perceelsranden wordt de basis voor veel nieuw onkruid het jaar erop al weer gelegd;
- Volg via open dagen en vakbladartikelen de ontwikkelingen op het gebied van onkruidbestrijding in de voor u relevante gewassen.

TOT SLOT

Na dertien afleveringen stopt de serie over onkruid. Het was geen enkel probleem om deze serie te schrijven. Onkruid is wat dat betreft een dankbaar onderwerp. Ik dank PPO-onderzoekster Annette Bulle voor haar advies over de opzet en de inhoud van de serie. Mochten lezers een of meer afleveringen gemist hebben, dan kunnen ze zich melden bij de auteur via dwardswaard@kavb.nl.